

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“Tasdiqlayman”
institut rektori, qabul
komissiyasi raisi
 M. Po‘latov
_____ **2024 y.**

**MENEJMENT O‘RTA MAXSUS PROFESSIONAL
TA’LIM MUTAXASSISLIGI BO‘YICHA
BITIRUVCHILAR UCHUN SUHBAT SAVOLLARI**

Tuzuvchilar: dots. F.U.Tursunov,
assistent B.M.Avdumannonov

Suhbat savollari “Menejment” kafedrasining 2024-yil
iyundagi 13-sonli yig‘ilishida muhokama qilingan va
tasdiqlangan.

Kafedra mudiri **F.U.Tursunov**

SAMARQAND - 2024

60411200 – Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) ta'lim yonalishi talabgorlari uchun savollar ro'yxati:

1) Mamlakatimizda o'z sohasiga oid amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushunish.

1. Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy-ijtimoiy islohotlarda menejmentning tutgan o'rni.

2. Davlat organlari faoliyatining ochiqligini ta'minlaydigan, ularni aholi bilan bevosita bog'laydigan ko'priq vazifasini bajaruvchi tashkilot qaysi, bu haqida ma'lumot bering.

3. Prezident Murojaatnomasida tashqi siyosat, ayniqsa, qo'shnilar bilan yaxshi qo'shnichilik tamoyili qanday ataladi?

4. O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni haqida nimalarni bilasiz?

5. Manfaatlar to'qnashuvi deganda nimani tushunasiz?

6. Vatanimizning har tomonlama rivojlanishi va unda amalga oshirilayotgan islohotlarning muvaffaqiyati ko'p jihatdan nimalarga bog'liq?

7. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida qanday tushunchalarga egasiz?

8. Iqtisodiy munosabatlarda erkin bozor tamoyillarini joriy etishni kengaytirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

9. Milliy iqtisodiyot barqarorligini ta'minlash va yalpi ichki mahsulotda sanoat ulushini oshirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

10. Iqtisodiyotni elektr energiyasi bilan uzluksiz ta'minlash hamda «Yashil iqtisodiyot» texnologiyalarini barcha sohalarga faol joriy etish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

11. Mamlakatda tashqi savdo faoliyatini rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

12. Aholi bandligi va farovonligi bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

13. Erkin iqtisodiy zonalar va kichik sanoat zonalarini tashkil etish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

14. Mamlakatda investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

15. «Yangi O'zbekiston — raqobatbardosh mahsulotlar yurti» g'oyasining mazmun-mohiyatini tushuntirib bering.

16. Mahalliy xom ashyo resurslarni chuqur qayta ishlashni tashkil etish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

17. Mamlakatimiz sanoatida kooperatsiyani yanada rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

18. Mavjud imkoniyatlarni to'liq ishga solgan holda mahalliy sanoat tarmoqlari eksport salohiyatini yanada rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

19. Iqtisodiy munosabatlarda erkin bozor tamoyillarini joriy etishni kengaytirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushuntirib bering.

20. Milliy iqtisodiyotning barqarorligini ta'minlash, xizmat ko'rsatish sohasi ulushini ko'paytirishda moliya tizimining ahamiyati.

21. Qo'shni davlatlar bilan kooperatsiya aloqalarini kuchaytirish orqali tadbirkorlikni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar.

22. Davlat korxonalarini transformatsiya qilishni jadallashtirish hamda moliya bozorida erkin raqobat muhitini yaratish, mahalliy va xorijiy investorlarni kapital bozoriga keng jalb qilish borasida amalga oshirilayotgan islohotlar haqida so'zlab bering.

23. Milliy iqtisodiyotning barqarorligini ta'minlash, xususiy tadbirkorlik ulushini ko'paytirishda moliya tizimining ahamiyati.

24. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaning mohiyati va uning asosiy belgilari nimalardan iborat?

25. Xalq hokimiyati deganda nimani tushunasiz? Xalq hokimiyatchiligining mazmun va mohiyatini batafsil yoritib bering.

26. Referendum nima? Mamlakatimizda referendumni o'tkazishning huquqiy asoslarini aytib bering.

27. Davlat hokimiyatining bo'linishi prinsipi deganda nimani tushunasiz? Ushbu prinsipning mazmun va mohiyatini tushuntirib bering.

28. Konstitutsiya va qonunlarning ustunligi deganda nimani tushunasiz? O'zbekiston Respublikasida Konstitutsiya va qonunlarning ustunligini ta'minlanish masalalarini atroflicha tushuntirib bering.

29. Ma'muriy-hududiy tuzilish tushunchasi va uning tamoyillarini atroflicha tushuntirib bering.

30. Davlat mexanizmi nima? Uning tarkibiy qismlarini nimalar tashkil etadi?

31. Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida belgilangan yoshlar huquqlariga oid eng muhim kafolatlarni bilasizmi?

32. Korrupsiya deganda nimani tushunasiz?

33. Murojaatlarning shakllari hamda turlarini aytib bering.

34. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi haqida nimalarni bilasiz?

35. O'zbekiston Respublikasi qaysi mintaqaviy va xalqaro tashkilotlarning a'zosi hisoblanadi?

36. So'nggi yillarda O'zbekistonda davlat boshqaruvi tizimida katta o'zgarishlar sodir bo'ldi. Mazkur islohotlar uchun qanday tamoyillar asos qilib olindi?

37. Yoshlarning huquqiy madaniyatini yuksaltirish, ular o'rtasida huquqbuzarliklar va jinoyatlar sodir etilishining oldini olish deganda nimani fushunasiz?

2) Bakalavriat ta'lim yo'nalishini tanlashda motivatsiya (soha kasbining mohiyati va ijtimoiy ahamiyatini tushunish, unga doimiy qiziqish ko'rsatish)

1. Menejment sohasini tanlashingizdan asosiy maqsad nima?
2. Menejment kasbi boshqa kasblardan nimasi bilan ajralib turadi?
3. Menejer qanday fazilatlarga ega bo'lishi kerak?
4. Menejning kasbiy etikasi nimalardan iborat?
5. Aholi farovonligi va hayot sifatini maksimal ko'tarishda menejmentning o'rni va ahamiyati nimadan iborat?
6. Ta'lim, sport, madaniy va boshqa tadbirlarni qo'llab-quvvatlashda menejmentning o'rni va ahamiyati nimalardan iborat?
7. Boshqaruv sohasini rivojlanishida menejmentning o'rni va ahamiyati nimadan iborat?
8. Bandlikka, mehnat bozoriga ijobiy ta'sir ko'rsatishda menejmentning o'rni va ahamiyati nimadan iborat?
9. Iste'molchilar huquqlarini himoya qilishda menejmentning o'rni va ahamiyati nimadan iborat?
10. Mahalliy korxonalarimizning mehnat bozordagi obro'-e'tiborini, mashhurligini oshirishda menejmentning o'rni va ahamiyati nimadan iborat?
11. Menejning korxonadagi asosiy funksiyasi nimadan iborat?
12. Menejning asosiy majburiyatlari nimalardan iborat?
13. Menejment iste'molchilar huquqlarini himoya qilishda qanday o'ringa va ahamiyatga ega?
14. Menejment kasbiga bo'lgan qiziqishlaringizni beshta asosiy dalillar bilan izohlab bering.
15. Sizni menejer kasbini tanlashga undagan asosiy sabablar nimadan iborat?
16. Siz nima uchun aynan menejer kasbini tanladingiz? Javobingizni aniq dalillar asosida bayon qiling.
17. Bugungi kunda yoshlar o'rtasida menejment kasbiga qiziqish ortmoqdammi yoki qiziqish yo'qmi?
18. Menejer kasbini tanlashda nimalarga e'tibor qaratish kerak?
19. Menejerlar qanday bilim va fazilatlarga ega bo'lishi kerak?

20. Mamlakatimizda menejment kasbi rivojlanib bormoqda deb hisoblaysizmi? Javobingizni aniq dalillar asosida bayon qiling.

21. Menejment kasbiga bo'lgan qiziqishlaringizni asosiy sabablarini aytib bering.

22. U yoki bu kasbni tanlashda nimaga e'tibor berish kerak deb o'ylaysiz?

23. O'zingizda menejer kasbiga moyillik va qiziqish yuqori ekanligini nima bilan asoslab berasiz?

24. Mamlakatimizda menejer kasbining istiqbolini qanday tasavvur qilasiz?

25. Menejment kasbini tanlash qaroriga kelishingizga nima sabab bo'ldi?

26. Menejment kasbini tanlash qarorini mustaqil o'zingiz qabul qilindingizmi yoki boshqa kishilar tavsiyasi asosida tanladingizmi?

27. Menejment sohasi haqida asosiy ma'lumotlarni qayerdan oldingiz?

28. Menejment kasbini tanlashdagi asosiy istaklaringiz va maqsadlaringiz nimadan iborat?

29. Menejment kasbi sizning imkoniyatlaringiz, qiziqishlaringiz va qobiliyatlaringizga mos keladimi?

30. Kasb tanlashda nimalarga e'tibor berish kerak deb o'ylaysiz?

31. Menejment kasbini tanlashdagi asosiy motivlaringiz nimalardan iborat?

32. Menejment kasbini tanlashdagi moddiy va ma'naviy motivlaringiz nimalardan iborat?

33. Qaysi motivlar asosida siz menejment kasbini tanladingiz?

34. Kelajakda menejment sohasida qanday muvaffaqiyatlarga erishishni rejalashtirmoqdasiz?

35. Menejning kasbiy tayyorgarligiga qo'yiladigan talablarni tushuntirib bering.

36. Menejerlar xodimlar bilan ishlashda nimaga e'tibor berishi kerak?

37. Menejer doimiy hamkorlar bilan ishlashda nimalarga e'tibor berishi kerak?

38. Hamkorlarni o'rganishda menejer qanday etika qoidalariga rioya qilishi lozim?

39. Xodimlar xaq-huquqlari himoyasida menejment kasbining tutgan o'rni.

40. Menejment kasb faoliyati rivojlanishiga to'siq bo'luvchi omillarni tushuntirib bering.

41. Menejer kasbining asosiy ob'ektlarini tushuntirib bering.

42. Menejment kasbiga bo'lgan qiziqishingizni ustun jihatlarini tushuntirib bering.

43. Menejment kasbi bilan bog'liq ma'naviy qadriyat tizimini tushuntirib bering.

44. Menejment xizmati xodimlariga qo'yiladigan talablarni tushuntirib bering.

45. Xorijiy sheriklar bilan tijorat aloqalarini o'rnatishda menejer kasbiy faoliyatining vazifalarini tushuntirib bering.

46. Boshqaruv qarorlari ijrosini nazorat qilishni tushuntirib bering.

47. O'zbekiston Respublikasi qonunlari hamda me'yoriy-huquqiy hujjatlarni bilishi va ulardan o'z faoliyatida foydalanish ko'nikmasini shakllantirish tushunchasi.

48. Mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish ko'nikmasini shakllantirish.

49. Qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ularni xavf-xatar va oqibatlarini hisobga olgan holda boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

50. Tarmoqlar va sohalar bo'yicha korxonalarning tovar ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish hamda mehnat resurslaridan samarali foydalanish va amalga oshirish malakasini shakllantirish tushunchasi.

3) Shaxsiy-kasbiy xususiyatlar (o'qishga qobiliyat, kasbiy vazifalarni hal qilishda amaliy faoliyat, intizomlilik, hamjihatlik, mas'uliyatlilik, qaror qabul qilishda mustaqillik darajasi, shaxsiy yutuqlar mavjudligi, shuningdek, o'z ustida ishlash va ijodkorlik qobiliyatlari).

1. Menejmentning tushunchasi, mohiyati va ahamiyati.
2. Menejment predmeti.
3. Menejment maqsadi va vazifalari.
4. Menejment fanini boshqa fanlar bilan aloqadorligi.
5. Boshqaruv tizimi nima va u qanday elementlardan iborat.
6. Boshqaruv tizimida axborot va kommunikatsiya.
7. Subyekt va obyekt tushunchasi va ular orasidagi bog'liqlik.
8. Korxonada subyekt va obyekt tushunchasini ta'riflab bering.
9. Menejmentning fan sifatida shakllanishi.
10. Menejer to'g'risida tushuncha va ularning toifalari.
11. Menejment prinsiplari.
12. Boshqaruv funksiyalari.
13. Boshqaruv vazifalarining mazmuni.
14. Tashkilot faoliyatiga ta'sir etuvchi omillar va ularning bog'liqlilari.
15. Xodimlar faoliyatiga ta'sir etuvchi omillar.
16. Tashkilotga ta'sir etuvchi tashqi omillar.
17. Boshqaruv jarayoni va uning elementlari.
18. Struktura ma'nosi nima?
19. Ishlab chiqarish strukturasi.
20. Tashkiliy struktura.
21. Boshqarish usullari.
22. Boshqarishning iqtisodiy usullari.
23. Boshqarishning tashkiliy-ma'muriy usullari.
24. Boshqarishning ijtimoiy-psixologik usullari.

25. Rahbar shaxs psixologiyasi.
26. Axborot tushunchasi va ahamiyati.
27. Axborot turlari.
28. Axborotga qo'yiladigan talablar.
29. Ishlab chiqarishni boshqarishda axborotning roli.
30. Axborot tizimini tashkil etish prinsiplari.
31. Axborotgi yig'ish, xisob-kitob va uning qayta ishlashidan maqsad.
32. Kommunikatsiya tushunchasi.
33. Kommunikatsiya jarayoni.
34. Menejment jarayonida kommunikatsiyaning roli.
35. Boshqaruv qarorlari.
36. Boshqaruv qarorlarining mohiyati va ularning tasnifi.
37. Boshqaruv qarorlariga qo'yiladigan talablar.
38. Boshqaruv qarorlarini tayyorlash jarayoni.
39. Axborotning qarorlar qabul qilishdagi ahamiyati.
40. Qarorlarni tanlashda ularga qo'yiladigan talablar.
41. Qarorlarni qabul qilish va amalga oshirishda rahbarlarning roli.
42. Madaniyat tushunchasi.
43. Madaniyat va menejment.
44. Menejment madaniyatining asosiy elementlari.
45. Boshqaruv xodimlari madaniyati.
46. Boshqaruv jarayonlari madaniyati.
47. Mehnat sharoiti madaniyati.
48. Xujjatlashtirish madaniyati.
49. Boshqaruv xodimlarining madaniyati nimalarga bog'liq.
50. Rahbar xodimning shaxsiy madaniyati.

4) Tanlangan bakalavriat ta'lim yo'nalishi sohasidagi bilim va kasbiy ko'nikmalarning mavjudligi.

1. Menejmentning asosiy tamoyillari va funktsiyalarini tushuntirib bering
2. Menejmentning fanining predmeti, obykti va subyektini tushuntirib bering.
3. Menejment nazariyasining shakllanishi va rivojlanishi bosqichlarini tushuntirib bering.
4. Boshqaruv maqsadi va funktsiyalarini turini tushuntirib.
5. Boshqaruvning tashkiliy strukturalarini tushuntirib bering.
6. Boshqaruv usullarini tushuntirib bering.
7. Menejmentning rahbarlik uslubi va boshqaruvdagi o'rnini tushuntirib bering.

8. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish bosqichlarini tushuntirib bering.
9. Ishlab chiqarishni boshqarish deganda nimani tushunasiz?
10. Mehnat jamolarini rejalashtirish va boshqarish jarayonini tushuntirib bering.
11. Menejmentda motivatsiyani tushuntirib bering.
12. Boshqarishda axborot va kommunikatsiya jarayonini tushuntirib bering.
13. Strategik boshqaruv va rejalashtirish.
14. Tavakkalchilikni boshqarish.
15. O'zbekiston Respublikasida menejment tizimini shakllantirish va rivojlantirish xususiyatlari.
16. Boshqaruv samaradorligi.
17. Xodimlarni boshqarish.
18. Menejmentda tizimli-vaziyatli yondoshish.
19. Menejment qonunlari va tamoyillari.
20. Boshqaruv tizimidagi strategik va taktik rejalar.
21. Boshqaruv tizimida shaxs va guruh tushunchasi.
22. Menejerlik kasbi va uning o'ziga xos xususiyatlari.
23. Global miqyosda menejerlik kasbiga munosabat. Menejerning turlari.
24. Menejer va lider.
25. Rahbarlik uslublarining mazmuni.
26. Menejer–motivator.
27. Menejer–novator. Innovatsiyalar bozorida menejerning o'rni.
28. Menejmentning rivojlanish tarixi va hozirgi holati.
29. Menejmentning ilmiy maktablari.
30. Hozirgi zamon o'zbek menejmentining xususiyatlari.
31. Menejment texnologiyasi.
32. Boshqaruv qarorlari.
33. Zamonaviy menejer.
34. Menejerning uslubi.
35. Boshqaruv mehnatini tashkil qilish.
36. Mehnat jamoalari xodimlarini boshqarish.
37. Nizolarni boshqarish. Nizolarning vazifalari.
38. Xodimlarni boshqarish tizimi.
39. Korxona qudratini boshqarish.
40. Tashkilotdagi nizolar va stresslarni boshqarish.

Mazkur suhbat savollari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 11-yanvardagi "Texnikumlarni muvaffaqiyatli tamomlagan bitiruvchilarni oliy ta'lim muassasalarining bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga suhbat asosida o'qishga qabul qilish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida" 17-son qaroriga asosan tayyorlandi.

Suhbat jarayonida bitiruvchilarning har biriga

1) Mamlakatda o'z sohasiga oid amalga oshirilayotgan islohotlarning mohiyati va ahamiyatini tushunish.

2) Bakalavriat ta'lim yo'nalishini tanlashda motivasiya (soha kasbining mohiyati va ijtimoiy ahamiyatini tushunish, unga doimiy qiziqish ko'rsatish).

3) Shaxsiy-kasbiy xususiyatlar (o'qishga qobiliyat, kasbiy vazifalarni hal qilishda amaliy faoliyat, intizomlilik, hamjihatlik, mas'uliyatlilik, qaror qabul qilishda mustaqillik darajasi, shaxsiy yutuqlar mavjudligi, shuningdek, o'z ustida ishlash va ijodkorlik qobiliyatlari).

4) Tanlangan bakalavriat ta'lim yo'nalishi sohasidagi bilim va kasbiy ko'nikmalarning mavjudligi bo'yicha jami to'rtta savol beriladi.

Har bir variantda 4 tadan savollar mavjud bo'lib, ularning natijalari:

- birinchi savol uchun – 20 ball;
- ikkinchi savol uchun – 15 ball;
- uchinchi savol uchun – 15 ball;
- to'rtinchi savol uchun – 50 ballik tizim bo'yicha baholanadi.

Savollar uchun eng yuqori ball – 100 ballni tashkil etadi. Suhbat natijalari quyidagi mezonlar bo'yicha to'plagan umumiy bali quyidagicha baholanadi.

T/r.	Baho	Xususiy ball
1	A'lo	90,0-100
2	Yaxshi	78,1-89,9
3	Qoniqarli	67,0-78,0
4	Qoniqarsiz	0-66,9